

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

Questio s[e]c[und]a in q[...] agit[ur] de m[od]o q[...] ob[ser]uari d[...] in discussio[n]e/ vel examinatione p[...] mortaliu[m]. Et qual[ite]r tal[is] discussio fieri d[...] arde[n]ter ex toto corde: ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

Sedm̄ dubium de

excusando depōit. sicc⁹ reassumit vires: acumē vis⁹ et appetitu cōedēdi. De hac renouatōe spēt⁹ diu⁹ Hier. ad p̄sid. diaco. ita scribit. Anguis qn̄ senuerit pdit aspectū: et si voluerit redire ad iuuētū: ieiunat. xl. dieb⁹ ut relaxet pell⁹ ei⁹: et sic agustū foramē inqrit ut dū nīt̄ exire ide pelle senectus dimittat. hec Hie ro. Moralr. Aia peccatrix morbo p̄cōp̄ ḡuara qdāmō senescit: sō ut ad grāz reuertat exēplo spēt⁹ dō p̄mo p̄ abstia carnē suā domare: qz tāte vtrū ē abstia ieiunij: teste amb⁹. vt si spēt⁹ sputū hois ieiuni ḡuastauerit moris. Idcirco si spu to suo fesun⁹ hō frenū inffic̄ spētē: qnto mag⁹ ieiunio inffic̄ spū ale. Scđo expedit ut amaritudinē vere p̄tritōis assumat: qz sola p̄tritio facit felleos hūores p̄cōp̄ cuomere. Tertio p̄tōr in aquā more spēt⁹ immegit: qn̄ ex recordatiōe xp̄ie inīqtas ingemiscit et resoluit in lamēt⁹: et inde fluū lachryme q̄ duriclat⁹ Restitu⁹ cordis humectat. Quarto p̄ artū foramē ingredit aia qn̄ ad lacrim⁹ confessionis tō ē diff. accedit et debitā restitutiōne q̄ est ps iusticie pficit. Sicq̄ aia rōnat⁹ ad iuuētū ellis.

tutē noue vite tota reintegrat. ad istā renouationē iuuētū mō p̄locutohortatur nos Paul⁹ apls in cplā ad Eph. iiij. c. ita dicens. Renouamini aut̄ spiritu mētis v̄e et induire nouū hoīem q̄ fm̄ dēū creatus est in iusticia et letitiae vel ritat⁹. q. d. q̄uis hō q̄tū ad naturā sensitūa ex pcessu etat⁹ tēdat ad corruptiōnē: qz oē cōpositū ex cōtrarijs necesse est corrūpi: atq̄ natura intellectua aierō nālrenouari pōt p̄ sui recognitionē ac p̄cōp̄ discussiōne vt dixim⁹. Jō. Paul⁹ ii. ad Eoī. iiij. ca. ait. Licetq̄s q̄ foris est n̄ hō corrūpat: tñ is q̄ int̄ est renouat⁹ de die in dīc. Hec de aqla/ceruo ac spētē p̄ recreationē sitētis ac languen tis aie dicta sufficiāt. Et sic patet ex omniib⁹ sup̄ dīc⁹ qualr adverā cōtritionē req̄rit vna diligēs examinatio vel discussiō p̄cōp̄. Et q̄ tal⁹ examinatio est po tissimū remediū in adq̄sitiōe cōtritōis. Et q̄ ipsa dicit origo: Ianua: p̄ncipii: ac fundamētū vere penitūdinis: et p̄ cōseq̄ns patet resolutio p̄mē questionis.

Questio scđo in q̄ agit de mō q̄ obfuarit dō in discussiōe / vel examinatione p̄cōp̄ mortalib⁹. Et qualr tal⁹ discussiō fieri dō ardēter ex toto corde: et diligēter q̄ ad oia p̄cōp̄ ḡuana: atq̄ integralr q̄ ad p̄cōp̄ circūstātias. Tradunt etiā regula valde utiles et pulchra documēta ad discernendū grauitatē p̄cōp̄.

De mō
q̄ obfuarit
dōz i era
miatione
peccator⁹

S' Ecūdo loco mōra fuit questio

Lū em discussiō illa vel examinatio de p̄tis que est p̄patoria ad contritionē fieri debeat de omniib⁹ p̄tis mortalib⁹. Jō pro recreatione languētis anie querit. quō aut qualr vel q̄s modus a penitēte obfuarit dō in tali examinatione vt ad verā cōtritionē puenire valcat. Pro solutiōe hui⁹ de uotissime questiōis occurrit yba doctoris Amb. q̄ pertractās illō Lān. ii. ca. Introduxit me rex in cellā vinariā: et ordinavit in me chartatē/ dt sic: Peccat q̄ p̄postere agit: Nā scire qd facias et nescire ordinē faciēdi nō ē p̄fecte cogbitio nis: ordinis nāq̄ ignorantia cōturbat meritoꝝ formā. Hec Amb. Ut ḡ debili tus modus et ordo seruerit in hac tā meritoria discussione p̄cōp̄ ab eo q̄ veram querit p̄ficere p̄niam: dīclm⁹ q̄ ois p̄tōr debet se vero cordis examine intima cordis sui discutere ac seipm̄ recognoscere: exēplo illī⁹ q̄ intrās domū obscurā ac tenebrosam: nō statim vident ea q̄ in illa sunt nīl q̄escat et moreſ aliquid uluz. Sicut parit hō p̄tōr q̄ oclōs ment⁹ sue reflectit sup̄ tenebrosam p̄sciam suaq̄ nō pōt in momēto singula recognoscere nīl gradatim ac diligēter p̄tā sua inq̄rat vel discutiat oia rememorādo. In q̄ discussione tria obfuarare debet.

Primo vt fiat ardēter ex toto corde

Scđo diligēter/ q̄ ad oia p̄cōp̄ genera

Tertio integralr/ q̄ ad p̄cōp̄ circūstātias.

Cōtritio Expedit igit̄ p̄move peccatrix aia p̄ca sua ardent̄ recognoscit ex toto corde. Usq̄

mō examinationis Fo.XIX

Joel xph a. h. c. ait. Convictimi ad me ī toto corde vīo: Ethnora q̄ Joel n̄ dī. dī eē īte
 Convictimi ad me ī pte cordis vīl: s̄ signū dī ī toto corde: q̄r hō vācīt ī integrīt gra ex to
 dī pteri dē oīb̄ p̄ctis q̄ ī memoria b̄z. Dōx̄es q̄z cū horraret p̄plūm̄ t̄l' ad dī ī toto corde
 lectionē dēl: nō dixit. Diliges dñm dēū tuū ex pte cordis tui: s̄ tra īnq̄t Deut.
 vī c. Diliges do. de. t. ex to. cor. t. ī ex to. a. t. ī ex to. for. t. Que p̄ba p̄ os vītāt
 t̄s replicant Mat. xxij. Mar. xij. ī Lu. x. c. S̄z m̄lto maḡ replicari debet ac
 charo corde p̄seruari ab eo q̄ verā oprat h̄c p̄titionē: q̄r nobillissimū remediū
 ē ī p̄ca: cor suū recoḡscere ī quertere illō ī amore ac d̄llectionē dī: teste b̄ Tho.
 Hinc Greg. ait. Tāco ampli⁹ p̄cti rubigo plumif: q̄nto p̄ctō: s̄ cor maḡ charis
 tatis igne cocremat. Idcirco p̄ correctionē vite mellor̄ videam⁹ cur opozet nos
 si saluari cupim⁹ p̄ verā d̄llectionē queri ad dñm ex toto corde: p̄t Joel. xph:
 moyses: ī tres euāgeliste. l. matthe⁹: Mar. ī lucas testant. Pro r̄m̄lōe occur de digni
 rūt nob̄ septē rōnes: ī q̄b̄ q̄m̄ magna sit dignitas cordis hūani: q̄rta el⁹ nobili tate cors
 eas: q̄m̄ingēs rō: q̄m̄agnū sac̄m̄ ap̄iem⁹. Primo d̄clim⁹ q̄ decētissimū ac tu dis hūat
 stissimū ē vt oīs hō querat ad dñm ex toto corde rōne p̄mogeniture. Q̄r sicut n̄
 cor hūanū īf̄ oīs p̄tes corp̄is p̄mo cōpaginat ac ḡnat ī v̄tero m̄ris b̄m̄ Tho. h̄ Cor p̄tis
 h̄. q̄. xxiij. ar. h̄. ī magnū Alb. i. ix. li. de aialib̄ trac̄a. h̄. c. llij. Sic deo cor p̄t mo ḡnat
 mo debet q̄si p̄mogenitū: q̄r p̄mogenita ei de lure debenf: v̄t Exo. xij. c. idcl̄r ī v̄tero
 co p̄ salomonē dī puer. xij. c. Fili (inqt) p̄be m̄hi cor tuū. Que p̄ba sūt diligē matris
 ter notāda: Nā Salomō p̄ctō: ē alloquit ī ps̄ona dī. q̄. dī. Q̄ fili mi p̄ creationē
 o. fili mi p̄ informationē: o. fili mi p̄ redēptionē: p̄be m̄hi cor tuū. Nota q̄ nō dī
 p̄be m̄hi manū: v̄l pedē: aut caput aut cerebr̄: s̄ signant dī: p̄be m̄hi cor tuū.
 sc̄z p̄ verā d̄llectionē ac deuotionē. Est em̄ dñs illis cuius q̄ vt ferē cū paſ
 sc̄t de p̄da comedit solūmodo cor. Sic de⁹ a nob̄ pascit em̄mō corde p̄e dileh
 ctōis. Ill̄ de⁹ gl̄iosus ē q̄si hō zelotyp⁹. Est ei zelotypia amor iordinat⁹ q̄ oris
 ex amore n̄ patēte p̄sortiū ī re amata. ī p̄fea hō zelotyp⁹ ī p̄mittit vt vxor sua
 alīū diligat: nā si alīqd̄ suspicat de ea: erigit oīs sensus: ī auscultat h̄incinde: ī
 respicit eūtes ī redeūtes: nūc istū: nūc illū īterrogat: plerūq̄ etiā fingit se lōḡ
 us īre. Si at alīqd̄ ī honestū īnuenerit: tūc furēs aufert ei vestes ī tocalta: vel
 expellit: v̄l occidit eā. Sic sp̄ualr fac de⁹ aīe rōnali. Jō ī sc̄ptur̄ sc̄tis de⁹ dī ze
 lotyp⁹. Vn̄ Exo. xx. c. ait. Ego suz dñs de⁹ tu⁹ fort̄ zelores. ī ite⁹. xxiij. c. ait
 Nolo adorare dēū alienū dñs zelores nomē eius deus est emularor. Hec ibi.
 q. dī. Nolo quis mō vt hō fornicateū dīs alienis. v̄l idebitē p̄cupiscat aut dīl
 gat bona creatā: s̄z h̄ volo vt ī vera d̄llectionē me cūcīs reb̄ p̄ponat ex toto cor⁹
 de. Hic Aug. i. ll. q̄ dī scalā padisi: q̄ liber ic̄pit. Lū die qdā dī sic. Laue tibi o
 aīa sp̄dā ch̄ri quō auertat te sp̄os⁹. Nō lōge abiit etiā nō vides eū: ipse tñ vident
 te plenus oīlis an̄ ī retro: nūq̄ potes eū latere. Habet etiā circa te nūctos su
 os sp̄us q̄sl sagacissimos exploratores vt vīdeat quō absentē sp̄oso quereris
 vt accusent te corā ip̄o si aliq̄ signa lascivie ī scurrilitat̄ ī te dēphēderint/ze
 lotypus est sp̄os⁹ iste: si forte alīū amatorē accepis: si alijs placere studueris:
 statim discedet a te: ī alijs adhērebit adolescētū. Delicatus ē sp̄os⁹ iste nob̄
 lis ī dīues: spectosus forma p̄ filijs hoīm. Et iō nō nūl̄ speciosam dignat h̄c
 sp̄osam. Si viderit ī te maculā sīue rugā: statim auertet oculos: nullā eīm īm
 mūdicā p̄ sustinere. Esto ḡ casta: esto p̄ecūda ī hūllis: vt sic a sp̄oso tuo mere
 aris frēq̄nt vīstari. Hec Aug. Propterea Chry. sup̄ Mat. xxij. c. ita inqt. Di
 ligere dēū ex toto corde: est: vt cor tuū nō sit īclinatū ad alīcū⁹ rei d̄llectionē
 maḡ ī dī. q. dī. Nō delecter̄ in specie hui⁹ mūdi ampli⁹ ī dī: deo: nō ī hono
 rib̄: nō ī auro: nō ī amic̄: nō ī ceteris bonis fallactib̄: s̄z p̄ his oīb̄ dēū ames
 Si aut̄ ī aliq̄ hor̄ occupat⁹ fuerit amor cordis tui: s̄a nō ex toto corde deum
 amas: q̄r p̄ q̄nta p̄te cor tuū fuerit ad aliā rē: p̄ tāta parte min⁹ est ad dēū. Etia
 Aug. in. xxj. li. de ciul. dī. ca. xxvj. ita inqt. Nūl̄ ī edificio p̄ponit fundamē

Secundū dubiū De

20. Quisq̄ itaq̄ sic b̄z i corde ch̄m: ut est terrena et palla: nec ea q̄ lucta suneat q̄cessat pponat/ fundamētū b̄z ch̄m. Si aut̄ pponit t̄si videat h̄c fidem ch̄ii:nō est t̄n in eo fundamētū ch̄is:cui talia pponunt: quanto maḡ si salutaria pcepta ptenens cōmittat illūctā: etiā nō pposuisse ch̄im:sed postposuisse cōulūct̄ quē post habuit impante siue pcedente. Hū ð el̄ impata siue pcessa suā p flagitia delegit explere libidinē. Siq̄ itaq̄ ch̄ianus diligit mereritcē eiq̄ adh̄eret vñ corp⁹ efficit: tā fundamētū nō b̄z ch̄m. Siq̄ aut̄ diliḡt uxore suam: si f̄m ch̄m/q̄s ei dubitet in fundamētō eē ch̄m. Hec Aug. Pr̄ ex dictis

Co: 2 p̄n c̄ptū oīz mēbror̄ q̄ debem⁹ ex toto corde diligere dñm/rōne p̄mogeniture. Sc̄do cōuertimur ad dñm ex toto corde:rōne p̄cipij volūtarij:qr sic cor est p̄mū p̄ncipij oīm mēbroz ac viriū vītaliū: t̄ est p̄mū p̄ncipij mot⁹ in aniāl: mouēs oīa alia mēbra corp̄s: sic volūtas mouet oēs potētias aie rōnalt̄ ad act⁹ suos. Hinc Aug. in li. q̄ dicit manuale de p̄bo d̄l:dt sic. Uniculq̄ p̄pria volūtas est cā siue dānatiōis v̄l saluatiōis: t̄ sō nībil dīt̄ bona volūtate deo offcr̄. Bona volūtas deum ad nos deducit et nos in eū dirigit. Per bonā volūtātē deū diligim⁹: deū eligim⁹:ad deū currim⁹:ad deū puenst̄:et eū possidem⁹. O bona volūtas p̄ quā ad dī sīlitudinē reformamur: et ei sīles efficiamur. Ira amabil̄ est deo bona volūtas: vt ipse in corde habitate nō velit in q̄ bona volūtas nō fuerit. Bona volūtas ill̄ summe maiestat̄ trīnitatē ad se inclinat. Hec Aug. Cōuertere ḡ ad dñm deū tuū ex toto corde tuo. L. ex toto motu volūtar̄ tue: q̄ mor⁹ h̄ desigñat noīe cordis ut intelligat ista quersio f̄m totā intelligentiā et recordatioñē ac dīlectionē itellec̄ memorie et volūtar̄. id Deut. liij. c. 8r sic. Lūc q̄sier̄ dñm deū tuū: inuenies eū: si t̄n toto corde q̄sier̄ eū. Qua sīna apte dat itelligē q̄ nō possum⁹ inuenire deū: nīl ex toto corde q̄ram⁹ eū. I. volūtate. Sz q̄rit cū tres sint potētiae naturales aie rōnalt̄. S. itellec̄/memoria/et volūtas: quare act⁹ volūtar̄ si nō fuerit tot⁹ ad deū quersus est p̄tū. Act⁹ v̄o aliaq̄ potētia rū nō sūt p̄tā: sic memorare et intelligere: q̄ sunt actus potētiae memorādi: et potētiae itelligēdi. Ad h̄ dīcēdū ē q̄ act⁹ volūtar̄ est alteri⁹ generi q̄ actus itellec̄tus vel memorie. Nā actus volūtatis ferit ad aliquid adipiscendū vel nō admittendū: q̄ act⁹ nō p̄t esse i maliis q̄n sit mal⁹: qr velle mala/ malū est: sz itelligere mala v̄l memorare mala/nō est malū. Quāuis aliquid nō improbe assērant hos act⁹ interdū esse malos: puta cū q̄s memorat mala: vt faciat: vel q̄n aliquid q̄rie intelligere v̄p̄: vt sciat illud impugnare. Ex q̄ pat̄ q̄ debem⁹ quert ad dñm

Cor h̄ia ex toto corde. I. volūtate: cuī mor⁹ desigñat noīe cordis. Tertio cōuertimur ad nū ē situa tuū in meo dlo aniāl ex toto corde:rōne situs. Lū em̄ cor humanū sit in medio corp̄s situatū: nō mīp si deus vult dīligi ex toto corde: qr semp elegit mediū ad habitandū. Propterea a p̄ncipio mīdū plātauit deo lignū vite in medio padis̄ terrestris: vt dī Ben. ii. ca. Dñs q̄z apparuit moysi in flāma ignis dī medio rubi. Exo. lij. c. et cū horaret dñs filios isrl̄ ad bellū: ait ad eos. Ne formider̄t inimicos v̄ros qr dñs de⁹ v̄i in medio v̄i est. Deut. xx. c. Et id tuber de⁹ p̄ salomonē vt mā data ei⁹ i medio cordis nři custodiām⁹. Prouer. liij. c. vbi ait. Fili mi ausulta smōes meos: t̄ ad eloqua mea iclina aurē tuā: nō recedat ab ocul'tuis: custodi ea i medio cordis tui. Dñs q̄z Jesus volēs p̄tōres saluos facere/ descēdit in mediū v̄ter p̄ginal: vt cōpleret ill̄d David q̄ i ps. xlviij. ait. Suscepim⁹ de⁹ misericordiā tuā i medio tēpli tui. Voluit etiā dñs Jesus tpe natiūtāt̄ siue lacere i p̄septo i medio duop̄ aialū. Un̄ Abac. lij. c. f̄m translationē septuaginta interp̄ tuū quā seq̄t officiū eccl̄asticū: dīc sic. Dñe audiui auditiū tuū et timul: p̄sidera ui opa tua et expaus i medio duū animaliū cognoscēs. Hec ille. Fuit cīm hūc p̄phe admiratiōis paucor q̄ in loco tā hūili reclaret̄ saluator: id ait. Cōsidera ui opa tua et expaus. Cōseqnē dñs Jesus stetit i medio doctoz. vñ Luc. ii. c. 82. Q̄ postridū inuenierūt illū parēt̄s elus in templo sedentē in medio doctoz.

audientē illos et interrogāte. Et itep: Lū eēt facta q̄stio īf ap̄los de p̄matu q̄s
eoz videre eē maior. Arguēs illos dñs iesus aduocauit p̄uulū et statuit eū ī
medio eoz. Dat. xvij. c. Et itep dī nob̄ p̄ os p̄itaç̄ in eode. c. Vbi ei sit duo
v̄l̄ tres p̄gre. ī no. meo: ibi sum ī medio eoz. Nec solū dñs iesus ī vita sua ele
git mediu v̄l̄ locat̄ fuit semp ī medio: s̄ etiā h̄ ondit ī morte et post mortes
suā. Nā voluit crucifigi ī hierlm̄ q̄ ciuitas ē ī medio terre habitabil̄: teste
bro Thoma: ut p̄plere p̄phetia dāuid q̄ ī ps. lxxij. alt. Op̄at̄ ē salutē ī me
dīo terre. Itep voluit dñs iesus mori ī medio lacronū. Deinde post resurrec
tionē suā apparuit discipulis suis stās ī medio eoz et dices. Pax vob̄. Lu. xxij.
ca. et Joā. xx. c. Profecto nō vacat a mysterio tā mirabile exēplū dñi iesiū q̄ nō
solū ī vita sua: s̄ ī morte et post morte: tot rāca q̄ mirabilia op̄at̄ ē ī medio
Ex h̄ ei v̄l̄ def exēctare totū būanū gen̄ ad p̄tutes capescēdas. Nā p̄t̄ q̄ om̄ib⁹
ncarla est ad salutē p̄sistit ī medio. Unū p̄tus est mediū ab v̄troḡ extremp̄ p̄
ticipatiū. Uerbi cā. Liberalitas est p̄tus p̄sistēs ī medio: extrema aut̄ ei⁹ sunt
quaricia et p̄digalitas. Quarū cī est īndēbitē retētiū. Prodig⁹ etiā nō seruat
modū ī exponēdo bona sua. S̄ libalitas de v̄troḡ extremp̄ p̄ticipat̄: q̄r̄ ip̄a
Debito mō retinet et discrete exponit. Ex q̄ p̄z q̄ mediū tenuere b̄ti. Hinc Bo
et̄ in. liij. ll. d̄ p̄sol. psa. viij. dī sic. Firmis mediū v̄tib⁹ occupate: q̄cqd aut̄ in
fra subl̄stit aut̄ v̄l̄tra p̄gredit̄ h̄z p̄ceptū felicitat̄ et caret p̄mio labor̄. et Hie
ro. ad demetriā ī epla q̄ incipit: Int̄ om̄es materias q̄ ab adolescētia/ dī sic.
Phoz snia ē moderatas et̄ p̄tutes excedētes mēsurāv̄l modū īn̄victa reputa
ri. Unū de vij. sap̄lētib⁹ vn̄ alt. ne qd n̄is. Hec Hiero. Itep ad eadē demet. ī
alta epla q̄ incipit. Si sumo īngēnō paric̄ frēt̄ sc̄ia. Idē Hiero. dī sic: Opti
mus ē ī om̄i re mod⁹: et̄ laudab̄l v̄b̄iq̄ mēsura. Et itep ibidē. Qd̄q̄ laudabi
le est ī genere suo: fit de nimilitate sui culpabile. Et itep: In bonis q̄z rebi q̄c
qd modū excesserit/viciū ē. Hec Hiero. Joā Bern. ī. ii. de p̄sideratiōe ad eu
geniā papā/dī sic. Tene mediū si nō v̄s pdere modū. Loc⁹ med⁹ tutus est:
mediū sedes modi: et̄ mod⁹ virtus. Qēm extra modū habitationē: sapiēs exiliū
reputat. Hec Ber. Quia ḡ cor būanū ē situatū ī medio corp̄is ut cōfuet illū
et̄ v̄ta īfluat ī oēs pres ei⁹. Joā de⁹ cui semq̄ placuit mediū vult hitare ī cor
de hois ex toto ipetu ve dīlectiōis. Prop̄tēa amor dīlectiōis n̄re ad deū fluere
dī ex toto corde. i. intellectu vt tor̄ sit subdit̄ dīo: ex tota aia. i. volūtate vt ro
ta sit subdīta volūtati v̄tue: ex tota mēte et̄ fortitudie. i. mēorla vt tota applice
tur ad rememorādū bñficia a deo suscep̄ta. Et idcirco Aug. ī li. q̄ dī Dānia
le d̄ p̄bo del̄/dī sic. Immēsus ē de⁹: et̄ sine mēsura dī amari: p̄serim a nob̄ q̄s
sic amaut: sic saluauit: p̄ q̄b̄ tot et̄ rāta fec̄. Hec ille. Itep Aug. ī li. d̄ spū et̄ Lōmēo
aia. c. xix. dī sic. D̄sler ego q̄ntū deberē diligere deū meū q̄ me fec̄ cū n̄erā: me ral̄ bñfī
redemit cū p̄ierā: nō dū erā: et̄ ex nihilō me fec̄ n̄ lapidē/ n̄ arborē/ n̄ auē/ n̄ altō d̄ clā del̄.
aialb⁹: s̄ hoīz me volūt ē. Dedit mihi v̄l̄uere/ lēntire/ discernere/ de mltis
periculis libauit me. Qñ errabā reduxit me: qñ ignorabā docuit me: qñ pecca
bam corripuit me: qñ cōtristabar p̄solatus est me. qñ desperabā cōfortauit me:
qñ eccl̄i erexit me: qñ steti tenuit me: qñ iui duxit me: qñ vent suscep̄t me. Hec
et̄ multa alia fecit mihi de⁹: de quib⁹ dulce erit mihi semp loq̄/ semp cogitare/
semp gr̄as agere pro omnib⁹ benefic̄is suis. Lū em cunctis sit p̄siderens: et̄ cun
ctoz curā gerat et̄ singulis q̄si omnib⁹ prouidens. Ita totum ad custodiā meā stabo q̄si om̄iū oblitus sit
et̄ mihi solū intēdere velit: semp se p̄sente exhibet: semp se patū offert: si me patū
Inuenit q̄cūq̄ me vertero nō me deserit: n̄isi ego p̄s̄ deserā: necq̄ p̄ his oib⁹ q̄d
repandā habeo nisi tm̄ vt diligā. Nō ei mēl̄ nec decēt̄ q̄ p̄ dīlectionē repēdi
p̄t q̄d p̄ dīlectiōez datū est. hcc Aug. pat̄z terria rō. Quarto puerit̄ur ad
Dūm; ex toto corde/rōne v̄ite: s̄c̄ ei leso corde statī perit totū aial: q̄ op̄atio v̄ite leso corde

Bedini dubium de

perit tō/ primo ē in corde: et a corde in alijs p̄tib⁹ corpis. Sic tota v̄tus tota efficaclā d̄rum aīab⁹ lectiōis hūani cordis tēdere d̄z in deū ranc̄ in principiū beatitudinis: a q̄ oī salus/oīs v̄tra/omne bonum procedit. Ideo verus amor/ vera dilectio/ vera charitas:nīl aliud sunt q̄ quedaz actio rectitudinis oculos semp̄ habens ad Qui dīli deū. teste Aug. in li. qui d̄r Manuale de verbo dei: v̄bi ita inquirit: Qui diligēt git ē i oī/ oculos suos sp̄ habet ad eū quē diligēt/quē desiderat: in q̄ meditāt̄ et impingua b̄ circū/ tur. Itē tal sic deo or̄ ita cācat/ ita legit: et in oīb⁹ op̄ib⁹ suis sic ē pūdus et cīspectus. cūspect⁹ q̄si de⁹ adsit p̄tis aī oculos ei⁹: sic reuera adest. Ita orat q̄si sit assum p̄t⁹ et p̄ntat⁹ aī facie maiestat̄ in excuso throno: v̄bi mīlia mīliū mīstrāt̄ ei⁹: et decies cētēna mīlia assistūt̄ ei⁹. Hinc Chrys. sup̄ Mat. Tota mēte diligere deū est ut oēs sensus deo vacet. Qui ḡlesus fuerit in dilectōe charitatis p̄bit etna mercede frustrat⁹. Prop̄fea salomō puer. liij. c. ait: Q̄i custodia sua cor tuū: q̄ ex ip̄o vita p̄cedit. Nōra cū d̄r salomon: Q̄i custodia sua cor tuū. q. d. Q̄i v̄l glātia et sollicitudo adhībeat⁹ p̄ custodia rāti thesauri. Nā d̄r cor q̄si custodia oīz rep̄. Ull̄ d̄r cor q̄si custoditū: q̄ natura posuit p̄les custodias: ne tā cito pos sit pueniri ad ip̄m. Posuit ei carnes mītas cīcūq̄s et costas et ossa p̄lma. P̄suit etiā pulmomē vicinū cordi: ut cū ita accēdit pulmonis humorē temp̄: ut Lor in inq̄t̄ Isid. i. xj. li. ety. c. j. Est igit̄ cor i hoīe sīc q̄ddā castip obsecum ab inimicis: hoīe ē q̄si q̄d q̄dē h̄z p̄les adit⁹ vel portas. Idcirco nīl diligent̄ custodiae hostiū nī indeb̄ castrū. fessus et pugil cito castrū arripiēt. Porte hui⁹ castrī sūt q̄nq̄ sensus extētores et potētia irascibil⁹ et p̄cupiscibil⁹: p̄ q̄s ingrediunt̄ vicia et p̄cta q̄si hostes ad castrū istud. Enī Bern. in li. meditationū sua. c. viij. dt sic: Lor meū dū futu⁹ nī curat gaudiū: nec diuinū q̄rit auxiliū: ab amore celestiu⁹ elōgat⁹: et in amore ter restriū occupat⁹. Lū elabit⁹ ab ill⁹ et inuoluit⁹ i ist⁹ vanitas ill̄ recipit: curiositas deducit: cupiditas allicit: voluptas seduct̄: luxuria polluit: torquef iūdīa: turbat iracūdia: cruciat tristīcia: sīcq̄ misers casib⁹ sumergit oīb⁹ vicijs: Qm̄ vñ deū q̄ ip̄z sustineat̄ potat dimisit: p̄ mīta disp̄git⁹: et huic illucc̄ q̄rit v̄bi req̄escer possit: et nihil inuenit q̄d ei sufficiat donec ad ip̄m redeat. Hec Ber. p̄z itaq̄ q̄ cor diligēt d̄z custodiri. Quīto ex toto corde querimur ad dñm rōne libra Lor dñā r̄s v̄l dñij. H̄z ei cor q̄si liberū dñiū i toto corpe sup̄ oīa mēbra: q̄ mot⁹ ei⁹ nō tur in to⁹ obedit impio rōnis. et iō sc̄re debes q̄ tria sī mēbra in corpe hūano q̄ difficilli to corpe. meregi p̄nt. s. cor/renes et lingua. In corde vanitas: in renib⁹ voluptas: in lin⁹ tria mē gua falsitas dñat̄. Et iō difficillimū est etiā magnis vīr̄ et sc̄ris ut se p̄fecte reb̄a diffi⁹ gant in cogitationib⁹ q̄ p̄ cor significant̄: et circa delectatiōes q̄ p̄ renes intell̄ illime re gūt̄: et circa locutiōes q̄ p̄ lingua denocant̄. Inter oīa aut̄ ista tria cor⁹ difficilli mū est ad regendū: q̄z cū mot⁹ cordis sit naturalē nō obedit impio rōnis. Propterea Aug. in li. q̄ d̄r manuale de p̄bo dei: dt sic: Lor hūanū in desiderio eter nitat̄ nō fixū: nūq̄ stabile p̄t eē: s̄z oī volubilitate volubili⁹. De alio in aliud trālit̄ q̄res req̄em v̄bi nō ē. In his aut̄ caducis et trāstorūs in q̄b⁹ ei⁹ affectus captiu⁹ tenet̄: verā req̄em inuenire nō valer: qm̄ tāte ē dignitat̄ ut nūl̄ bonū p̄ter summu bonū ei sufficere possit. Tāte ē ei liberas ut in aliq̄ viciū cogi nō possit. Hec Aug. Bern. in li. q̄ s. sic ait. Nihil ē in me corde meo fugaci⁹: q̄ q̄tiens me deserit̄: et p̄ pīnas cogitatiōes defluit totiēs deū offendit. Lor meū ē vanū/vagū/ et instabile: dū suo ducit̄ arbitrio et diuino caret p̄silio. In seipso nō p̄t p̄sistere: s̄z om̄i mobilis mobili⁹ p̄ infinita distractib⁹: et hac atq̄ illac p̄ in numerā discurrit. Et dū p̄ diuersa req̄em q̄rit nō inuenit. Et subiugit t̄bidez sic: Sibi n̄ p̄cordat/ a se dissonat/ a se resilit/ volūrates alternat/ p̄silia murat/ edificat noua/ destruit vetera/ destruncta reedificat. Eadē itēz atq̄ itēz: alio et alio mō murat et ordinat: q̄ vult et nō vult: et nūq̄ in eodē statu permanet. Hec Bern. Merito ḡ in sinistro latere d̄r esse positū cor hoīs eo q̄ affectio ei⁹ p̄na Lorē si⁹ sic semp̄ et p̄clius ad terrena q̄ p̄ sinistra intelligūt. Hinc david in ps. ait: Ad.

All cord fugacius aut volu bilius.

mō examinatiois

Fo. XXI.

hesit paupmēto aia mea. **L**ū ḡ mor⁹ cordis n̄ sit liber n̄ sublect⁹ nec obediēs tuatū. In alicui/etia m̄p̄ rōn̄is: vt dcm̄ est. **E**x b̄ dāt itelliḡ q̄ amor n̄ d̄z eē liber sic sinistola vt ex toto corde sit erect⁹ ad dñm deū n̄l̄ creature sublect⁹: q̄r tūc tā non esset ter: z q̄re amor nec d̄lectio/ s̄ pueritas. **G**ñ Aug. alt. **A**lla maior pueritas q̄r v̄l̄ fruēdis z fruē v̄tēdis. i. amare pp̄ se: qd̄ pp̄ alīd̄ est amandū. Nā fruē est amore in herere alicui rei pp̄ seip̄am: vt dicūt doc̄. catholici: z p̄cipue Aug. in. j. li. de doct̄. ch̄ria. vbi assignat d̄ram īf res q̄b̄ fruēdū est: z q̄b̄ v̄tēdū ē/ sic d̄icēs: **R**es ḡ alie sūt q̄b̄ fruēdū ē: z q̄b̄ v̄tēdū. **I**lle q̄b̄ fruēdū ē brōs nos faciunt **I**st̄ q̄b̄ v̄tēdū ē tendētes ad b̄titudinē adiuuamur: z q̄st̄ adminiclamur: vt ad illas q̄ nos brōs faciūt puenire: atq̄ in his inherere possum⁹. **E**t subiungit Au gu. d̄icēs: **F**ruē ei ē amore alicui rei inherere pp̄ seip̄az. **E**lti aut̄ qd̄ in v̄l̄ sum ve nerit ad id qd̄ amas obtinēdū referre/ si tñ amandū ē. Nā v̄l̄ sum illicit⁹/ abus⁹ pot⁹ vel abusio nominādū ē. **H**ec Aug. Jō fruitio pfecta est tñ v̄l̄imi finis habili: impfecta v̄o nō habiti. Prop̄fea Aug. in. x. li. d̄ trini. dt: q̄ fruēm̄ur co gnit⁹: in q̄b̄ volūtas delectata q̄escit. **N**ō aut̄ q̄escit simplr nisi in v̄l̄imo f̄it ne: q̄r q̄d̄iū aliqd̄ expectat⁹: mor⁹ volūtas remanet in suspēso/ sic in motu loca li. **E**t iō nō ē fruēdū. i. amandū. pp̄ se nisi de⁹. **Q**uapp̄ nō fruēm̄ur hoīe/ nec brūtis/ nec inanimatis/ nec alijs reb̄ creat⁹: s̄ oia diligeda sūt. pp̄ deū. **O** v̄tēnā es set in nob̄ tal̄ d̄lectio sic in deū ordinata: q̄r pfecto nō diligem⁹ nosip̄os pp̄ nos: nec filios/ vel v̄xorē/ aut pentes/ aut aliq̄ bona fallacia pp̄ nos: s̄ oia diligem⁹ in ordine ad deū. **H**inc v̄itas D̄at. x. c. ait: **Q**ui amat p̄rez aut m̄rem plus q̄ me/nō ē me dign⁹. **E**t q̄ amat filiū aut filiā sup̄ me/nō ē me dignus. et **L**uc. xliiiij. c. d̄ sic: **S**i q̄ venit ad me z nō odit p̄rez suū z m̄rez z v̄ro. z filios z frēs z sorores adhuc z aiam suā nō p̄t me⁹ esse discipul⁹. **I**ntellige: q̄ debes mus pentes z pp̄inq̄s h̄re odio. i. eoz vicia z carnales affect⁹. **J**ō David ardo re v̄e charitat̄ q̄cremat⁹ in ps. xxij. orabat d̄icēs: **F**actū est cor meū tāq̄ cera l̄ ques̄c̄s ī medio v̄tr̄ mei. **S**ic ei cera a calore ignis resoluīt z liq̄scit: sic cor hūanū q̄cremat⁹ amore v̄e d̄lectiōis resoluīt in ch̄m̄: refundēs oia in eū: a q̄ sunt oia: in q̄ oia: p̄ quē oia. **E**t sic p̄tz q̄nta rō. **S**exto querit̄m̄ur ad dñm ex toto corde/rōne mor⁹. **N**ā cor hūanū semp vigilas est z p̄tinue mouēt. **J**ō d̄t Cor hūa rabbi Doycs: q̄ sic se h̄z celū ad vniuersū mundū: sic se h̄z cor hūanū ad totū nū p̄tinue corp⁹: z sic celū nūq̄ q̄escit: s̄ semp mouēt: ita cor hūanū qd̄ p̄ pulsū manifeſt̄ stat̄. **E**t sic si cessaret mor⁹ celī: cessaret mor⁹ z gnatiōis z corruptiōis z altera tiōis in ist̄ inferiorib⁹. **S**ic parit̄/ si mor⁹ cordis ad horā cessaret/ deficeret vi ta aial. **H**inc Aug. i. j. li. p̄f̄. ait: **T**u dñe fecisti nos venire ad te: z inq̄etū est cor n̄m donec req̄escat in te. **E**t deuor⁹ doc̄. Berñ. vbi s̄. d̄t sic. **C**or meū a cogitatiōe in cogitatiōe ducit̄: z p̄ varias occupatiōes z affectiōes variat̄ vt sal tē varletate ipaz rex impleat̄: quaz q̄litate satiarī nō p̄t. **S**ic labit̄ cordis m̄ seria subtrahita diuina grā. **L**ūq̄ ad se reuertit̄ z discutit̄ qd̄ cogitauit̄ nil repe rit̄: q̄ nō opus fuit: s̄ imp̄orūna cogitatio q̄ cōponit multa d̄ nibilo. hec Berñ. Pat̄z itaq̄ q̄ cor hūanū p̄tinue mouēt nec vñq̄ q̄escit: imo q̄es ei⁹ est sua dēstructio. **S**ic parit̄ d̄lectio n̄ra nūq̄ d̄z esse ociosa/ s̄ p̄seuerās: z oia q̄ diligit etiās̄ sūt de creatura: reflectere d̄z in deū/ q̄ oia p̄tulit. **G**ñ Aug. in li. de doc̄. ch̄ria. vbi explanat hec v̄ba: **D**iliges dñm deū tuū ex to. corde tuo. d̄t sic: **L**ūz aut̄ ait dñs: roto corde/ rota aia/ nullā v̄ite n̄rē p̄tē reliqt̄ q̄ vacare de beat̄ q̄s̄ locū dare vt alia re v̄elit fruē. **S**z q̄cqd̄ aliōvenerit in animū illuc rapiat̄ q̄ rot̄ d̄lectiōis imp̄et̄ currit. hec Aug. z Bre. Amor d̄i nūq̄ ē octofus: opaf̄ ei magna si ē: si v̄o opaf̄ renuit̄/ amor n̄ ē. z Aug. i. li. p̄f̄. ait: **Q**ui amat n̄ laborat: ois ei labor n̄ amātib⁹/ quis ē. Sol⁹ amor ē q̄ nomē difficultat̄ eruē bescit̄. **E**t itcz. **G**er⁹ amor n̄ sentit amaritudēs/ s̄ dulcedinē: q̄r soror amoris dulcedo ē/ sic soror odij ē amaritudo. hinc Hiero. ad Eusto. p̄ginē ī cpl̄a q̄ ic̄

c 5

Secundum dubium

pit: Audi filia et vide. Ita inquit. Nil amabit te dux est: nullus difficultus cuperet laborum. Amemus et nos choris et eis quam aplexus et facile videbitur oē difficile: breuis pugnabimus. Vnuersa quod loqua sit. Hec hinc. Idecirco dauid per horas singulas et momenta consideras: atque in cordate suo discutiles pelago beneficioz dicitur: totus licet factus in amore eius dicebat: Quid retribuam domino pro omnibus quod re. mihi. q. d. Quid retribuere possim creatori meo quod me corona regni decorauit: et quod me tam in bonis temporalibus quam gratiis per excellentiā ornauit quod morte mihi obitum pectus atque a multis piculū me libauit. Et

Effica sic per sexa rationes. Septimo queritur ad dominum ex toto corde: quod cor humanum habet tria etiam cor quod se valde gaudet deo. Primum cor habet efficaciam virtutis. Tertia est emuntus ac praes cordis des humani humani, ut sua nobilitate ac celeritate: uno tempore puncto celum oē collustret. Et nunc non quoniam ad astra rapit: et subito ad ima terrarum descendit. Nunc per maria volitat: nunc cyrbes transcurrit. Est quippe omni mobili mobilius et omni lubrico lubricosus. Et breuitate omnia quod libuerit: quibus logetateque sumota sunt in aspectu sibi osticuntur. Hinc Ber. in libro me dicta. suorum. c. viii. dicitur sic. Plura machinae cor meum uno momento quam oes hoies perficiuntur posse anno. Et Hugo in libro de anima inquit. Cor paruum est et magna cupit: visus ad unum milium refractionem sufficere posset: et totus mundus ei non sufficit. Et tanta est cor desiratio virtute ac prate magnus datur intelligi sacramentum. Nam ex hoc admonet deus humanus metes ne admireris si divisa mens sit ubique diffusa per entitatem presentiam et potentiam. Si oia regit atque gubernat. si oia moderat. si per uniuersas mundi partes intecta. diffundatur: si oia iudicat: si celum et terram sua gloria implet. Si igitur est tanta vis ac praes cor des humani ita mortale habet corporis: quanto putramus divinitatem metus celitus in finibus ad infinitum nulla sit portio. Id non est mirandum si divisa lex subbet ut diligamus dominum deum.

Cor humanum ex toto corde nostro. Secundo cor humanum habet acutitatem. est enim in summitate acutum. In non est acutum quod datur intelligi quod homo deus seipsum acuere in amore dei per eleuationem metus et preterplacores tuus: et quod si atque deuotiores. hinc Ber. An non profunderis sursum caput habere quod sursum cor non habet. significat. Corpus rectum stare: quod corde repis terram. Et iterum super canticam Iudei ait. Non discordet. Cor humanum cor tuum a facie tua: non habens faciem sursum et cor deorsum. Tertio cor humanum habet ruminum est rubi bedinet: quod est valde per totum rubicundum in quo denotatur ardor charitatis quod datus gloriosus deus cedum: et a nobis diligiri ac venerari. Id Augustinus in libro de Manuale de proprio dei: dicitur sic. Amat quidam fratres deum ut amet: cum amat nol aliquid vult quam amari: scilicet amore esse fratres quod se amauerint. hec Augustinus. hinc David in psalmi lxxviii. ait. Inflammatur est cor meum et renes mei consummati sunt. et ego ad nihil redactus sum et nesciui. Explana hec per bona David sic: quod inflammatur est cor meum in deum per ardorem per charitatem. Id renes mei consummati sunt. libidines mee mutatae sunt: et totus castus factus sum per concupiscientie repressionem: quod per concupiscentiam datur in sensu. Unde spiritus Lumen. xiiii. c. ait. Sicut lumen vestrum percipit: quod David in alto psalmi. inquit. Utre renes meos et cor meum. Sequitur. Et ego ad nihil redactus sum per humilitatem quod ad mea reputabor. Et nesciui. id est ignoratum reputauit: domine non per similitudinem. Quarto queritur ad dominum ex toto corde: si certissimum animam habeamus in patre et firmissimum in fide: atque purissimum in dilectione. hinc Paulus. iij. ad Timotheum. c. Secare iustitiam: fidem: spem: charitatem: et pacem cum his quod in uocatur dominus in corde nostro. Quinto ex toto corde queritur ad dominum sic ut oes cogitationes in deum dirigamus: vel ut oes affectiones in deum retrahamur: vel ut oes operationes proprieatatem deum faciamus. Et hoc Eccl. iij. c. Qui timeret dominum diligere illius illuminabunt corda via. Unde Gregorius in his verbis. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo: et ex tota anima tua: et ex tota fortitudine tua. Est quidam exultatio proprio quod fratres excellenter amantur. Hinc prosper ait. Tota mente deo tota vita cordis amari precipit. Ratio huius amoris assidue a sapiente sic. Nam quod melior est frater deo est plus deo amari. Unde iuxta sententiam deuotissimum Bernardi super canticam. Toto corde: tota anima: tota virtute diligere est: oes quod blanditur de carne proprio vel aliena: sacrosancte carnis chari amorem postponere. Patulus ergo operatur eum cor humanum quod recipit illum quod celum et terram impetrat. Ex dicitur per qualiter deo vult diligere a nobis ex toto corde. Decetissimum quippe est ut cor humanum in qua ratione amplitudo: effica cia: per dignitas: praeferas: nobilitas: ac velocitas regit. per beatitudinem solitudo: per

De contritione

Fo. XXII.

Et quod in corde hominis tanta insatiables iuuenit ut nulla re penitus possit repleri: ex hoc datur intelligi quod per receptionem dei creatum est quod solo socius et particeps: iuxta illud David. Satisbor cur apparuerit gloria tua. Nota habens diligentem quod ille quod habet cor sic dispositus ad secularia desideria et tantum iordinate affectus modo seu ad permanendum in vita presentis seculi: quod vellet perpetuari in eo si posset: nihil curas de superna felicitate: taliter pertinere in peccato mortali et ut plurimum siles in multis peccatis sunt implicati. Et sic intelligit illud Iacobus iij. capitulo. Qui voluerit esse amicorum habere seculi intimorum dei constitutus: et illud Iohannes iij. capitulo. Qui diligenter misericordia non est charitas patrum in eo. Hinc Augustinus in libro de manuale: de verbo dei ita inquit. Alio quod te non querit nec diligenter modum diligenter: et peccatis fuit: et nichil liberata est: nunc queritur: nunc secura est. hec Augustinus. Item in libro de abusione gloriarum. Ide ait. Unde enim amor et dei pietatis in uno corde cohabitare non potest que admodum occulti. cum pietate et terra neque respiciunt. hec Augustinus. Si vero aliquis affectatus in modo permanere: ut per se alius: vel ut ipse virtutibus preficiatur sive ut de peccatis magis satisficiatur: aut quodam appetitu sensuali vel naturali de quo loquitur Boetius in libro de consolatione philosophiae. item libro de laudibus. q. xiiij. dicit. Omnia quae ait tueri salutem laborantur non sunt peccatum. Si vero est in homine aliquantulum iordinatus affectus ad vitam presentem peccatum veniale est. Quia igitur ex oib[us] predictis quodlibet discussio vel examinatione peccatorum debet fieri ardenter ex toto corde vere dilectionis.

Discussio vel examinatione de peccatis est principium contritionis et
debet fieri diligentius quam ad omnia peccatorum genera.

Ecce ista discussio de peccatis quod ut diximus est principium contritionis et fieri
diligenter quam ad omnia genera et species peccatorum mortalius. In libro Thome iij. capitulo. libro. sicut
diximus: velut ut correctus loquimur tres gradus peccatorum ad quod cetera omnia re-
ducuntur: scilicet cordis oris et opis: ut idem Thome habet i. j. q. lxxij. ar. viij. Hieronimus. quodque Nota de
Ezechiel: ut sic. Tria sunt genera delicta quibus humanum subiacet genus. Aut tripli gra-
du in cogitatione: aut simone: aut opere peccatum. Idem habet Lactantius in. vj. li. dicitur per
utnam institutionem. c. xij. vbi ait. Nemo esse sine delicto potest quodcumque in domino car-
tatorum. nisi oneratus est. Eiusdem institutionis triplici modo sublacet dominum peccatorum: dicitur: cogi-
tationibus. Per hos enim gradus ad summum culmen iusticia procedit. Hec Lactanius.

Primus ergo gradus peccatorum consistit in corde: et ideo rememoranda sunt peccata cor-
dis: quod sola cogitatio ad actus quod de se sunt peccata mortalia: cum deliberatione ra-
tionis est: peccatum mortale ut dicunt doctores catholicos. Hinc Hieronimus ad Rusticum. dicitur pec-
monachum in epistola quod incepit. Nihil chilano feliciter: dicitur sic. Quis gloriatur castum
se habere cor? Astra non sunt munda in aspectu domini quanto magis homines quod vita tenta-
rio est. Ne nobis quod quisque cupit semper totiens fornicamur. Hec Hieronimus. Propter
pterea discute diligenter cogitationes superbas: arrogantes: cupidas: simoniacas:
turpes: immundas: odias: indignationes: rancores: suspitiones: iudicia temeraria
turbarios: machinationes: duplicitates: simulacra: yarlos ac vagos metus:
discursus ad quod et ad quantum secularia desideria cor tuum lapsus est quod omnis culpa
mortalis originem sumit a corde tanquam a fundamento. Unde Istud. i. h. li. de sum-
mo bono. c. xxv. ita inquit. Magna obseruatio circa cordis custodiā est adhibenda:
qua: quod aut bene aut male rei libi persistit origo. Nam sic scriptum est. Ex corde exirent